

EDINOST

Posamezne številke „Edinosti“ se prodajajo po 6 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone. Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 vln. Osmrtice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov mm po 20 vln. Oglasi v tekstu lista do pet vrst K 20.— vsaka nadaljnja vrsta 2.—

Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglase sprejema Inzeratni oddelček „Edinosti“. Narocnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inzeratni oddelček se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštneokrajni račun št. 841.652.

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Val čepisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Neprankirana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik Stefan Codina. Lesnik konsorcijski lista „Edinosti“. — Tisk tiskarne „Edinosti“, vpisane zadruge z omejenim prejemom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Narocnina znaša: Za celo leto K 24.— za pol leta 12.— za tri mesece 6.— za nedeljsko izdajo za celo leto 5.20 za pol leta 2.60

Pregled najnovejših dogodkov.

Na vseh bojiščih: položaj neizpremenjen. Poročilo turškega glavnega stana o predaji Kut el Amare.

Naše uradno poročilo.

DUNAJ, 1. (Kor.) Uradno se razglša: 1. majnika 1916, opoldne.

Rusko in jugovzhodno bojišče. — Nič novega. Italijansko bojišče. — Položaj je neizpremenjen. V adamskem okolišču so naše čete zavrnile sovražne napade, ki so bili naperjeni zlasti proti Fargoridskemu prelazu. Alpinci so imeli znatne izgube.

Namesnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Italijansko uradno poročilo.

DUNAJ, 1. (Kor.) Iz vojnega tiskovnega stana se poroča: Poročilo italijanskega generalnega štaba 29. aprila: Na trentinski fronti se je bojno delovanje omejevalo na artiljerijske akcije. V Suganski dolini smo odbili majhne sovražne napade proti montecolskemu frontnemu odseku do dna doline. Naši težki topovi so obstreljevali postaji v Imbichu in v Zabnicah. V bovski kotlini je sovražna pehota po srđitem topovskem obstreljevanju naskočila naše postojanke pri Ravnem lazu, a smo s svojim zapornim ognjem ustavili napad. Na ostalih delih fronte običajni artiljerijski dvoboj.

Neresnična italijanska poročila.

DUNAJ, 29. (Kor.) Iz vojnega tiskovnega stana se poroča: Italijansko uradno poročilo 22. t. m. vsebuje trditve, da je italijanska artiljerija razdeljala naše obrambne postojanke onostran Zagore in odtam pregnane naše posadke. Ta vest sloni na popolni izmišljotini. Isto poročilo obsega tudi vest, da smo v Suganski dolini 21. t. m. naskočili italijanske čete zapadnega potoka Lagarze, a da so nas s protinapadom vrgli nazaj. Ta vest ima očividno namen, da bi zakrila neuspeh, ki so ga imeli v onem odseku. Ona akcija se je namreč izvršila tako-le: 21. t. m. so naši oddelki napadli italijansko oporišče pri Votto in so dosegli popoln uspeh, ker se je posrečilo naši pehoti, da je vdrla v sovražno postojanko in jo tudi vzdržala. Italijani so bili zaradi našega uspeha prisiljeni, da so kmalu nato izpraznili vso postojanko. 23. t. m. javlja Cadorna, da smo v tonalskem odseku poizkusili trikrat zaporedoma napasti italijanske obrambne naprave, a da smo bili vselej odbiti z izgubami. Nasproti temu krivemu poročanju se more konstatirati, da smo s smučarskimi patruljami namenoma napadli italijanske postojanke na Tonalskem prelazu; da bi alarmirali nasprotnika. Napad smo izvedli nenadoma do razrežanja žičnih ovir. Nato ste pa posegli vmes obe artiljeriji in po načrtu izvrševan ognjen naš artiljerije je omogočil naši demonstracijski četi umik ob majhnih izgubah. Akcija je na ta način dosegla svoj namen, ker je bila vsa italijanska postojanka na Tonalskem prelazu alarmirana in so jo Italijani močno zasedli ter imeli izgube, kar se da sklepati tudi iz sanitetnih poročil, ki smo jih opazili. Italijansko poročilo 27. t. m. vsebuje vest, da so italijanske baterije z uspehom obstreljevale naše trenske kolone na cesti Opatjeselo—Rubije, ter da so bili v odseku vzhodno Selo odbiti naši napadi ob veliki zmešnjavi pri naših četah, pri čemer da smo izgubili 20 mož ujetnikov. Te vesti so izšle edino le iz živahne južne domišljije svojih sporočiteljev. Podatki o obstreljevanju našega trensa so naravnost izmišljeni in nič nanje tudi poročilo o bojih pri Seli. Dejstvo, da so naše s sijajnim napadom zopet osvojile svoje stare postojanke pri Seli, se ne da izpodbiti. Da je v tem boju 20 mož prišlo sovražniku v roke, je pojmljivo.

Nemško uradno poročilo.

BEROLIN, 1. (Kor.) Wolffov urad poroča: Veliki glavni stan, 1. majnika 1916. Zapadno bojišče. — V splošnem je položaj neizpremenjen. Ob grču »Mrtevga moza« so bili tudi večerj srditi boji. Naša letalska brodograja so izdatno obmetala z bombami sovražna nastanišča čet in skladišča južno Verduna. Francoski dvokrovnik je bil sestreljen v zraku med boju vzhodno Noyona. Letalca sta mrtva. Vzhodno in balkansko bojišče. — Nič posebno pomembnih dogodkov.

Vrhovno armadno vodstvo.

S turških bojišč.

CARIGRAD, 30. (Agence Tel. Mili.) Glavni stan javlja: Iraška fronta: V Kut el Amari obkoljena sovražna armada se je po nekako enomesečnem pritisku naših junaških čet končno morala vdati zmagovalni cesarski armadi. Dogodek, ki tvori enega najslavnejših in najslajnejših listov vojne zgodovine turške armade, se

je dogodil tako-le: Ko so angleškim bojnim silam v Kut el Amari pošla živila, so pričakovale pomoč iz svojih lastnih vrst ali od svojih zaveznikov. Angleška vlada, ki je vedela prav dobro, v kakem položaju se nahajajo obleganci, je pošljala nalog za nalogom poveljniku angleškega ekspedicijskega zbora v Iraku, naj oskrbi, da se napadejo naše pri Felahie stojišče čete in izvrši predor na vsak način, da bi tako mogel priti na pomoč armadi generala Townshenda. V zadnjih poročilih omenjeni angleški napadi, ki so se zlo-mili ob junaškem odporu naših čet z velikimi izgubami, so bili izvršeni vsi zato, da bi se rešila Townshendova armada. Ko so spoznali Angleži, da ne bodo mogli zlomiti odpora turških čet in da se jim ne posreči, da bi našim odnesli plen, so ustavili svoje napade na Felahie. Poizkusili so nato z vsemi sredstvi, da bi spravili živila v utrdbo. Najprej so metali vreče moke v mesto. Toda naša armada je obzrupsela tudi to upanje Angležev, ker so naša vojna letala sestrelila sovražna letala drugo za drugim. Nato se je sovražnik zatekel k drugim sredstvom. Poizkusil je v okoliščini noči vtihočapiti v mesto ladijo z živil, toda naše čete, ki nikdar niso opesale v svoji čuječnosti, so se takoj polastile ladije, ki je vsebovala stoletno živil. Tako ni ostalo generalu Townshendu nobeno upanje več. Prepričan je bil tudi, da je obljuba poveljnika v Perziji operirajoče ruske armade, da mu v kratkem v Kut el Amari poda roko, le prazna beseda in da ne pride do cilja. 26. aprila se je general Townshend obrnil na poveljnika naše iraške armade in mu je naznačil, da bi bil pripravljen izročiti Kut el Amaro pod pogojem, da se njemu in njegovi armadi dovoli prost odhod. Sporočilo se mu je, da ni druge poti kot brezpogojna vdaja. Angleški poveljnik je nato stavil svoje predloge, kakor da ne bi vedel za ugodni položaj naše armade, in misleč, da bo mogel turškega poveljnika pridobiti z denarjem, je ponudil izročitev vseh topov in en milijon funtov, s katerimi da razpolaga. Prejel je isti odgovor, kot na prvi predlog. Nato je dal sporočiti Townshend, da hoče poročati vrhovnemu poveljniku angleške armade v Iraku, toda ta je bil preveč oddaljen, da bi mu mogel pomagati. Končno je general Townshend, opustivši vse upanje, izročil vso angleško armado in Kut el Amaro poveljniku zmagovite turške armade. Doslej v Kut el Amari izvršeno štetje je izkazalo, da smo ujeli 5 generalov, 277 angleških in 214 indijskih častnikov ter 13.300 vojakov. Naše čete so imele nalogo, da preprečijo izpadne poizkuse, ki jih je bilo pričakovati vsak čas iz skrajnih, vidno močno utrjenih, z vsemi sredstvi moderne tehnike opremljenih utrd. Na drugi strani pa so morale odbiti ponovne srđite napade sovražnika, ki je dobival vsak dan nova, za osvoboditev Kut el Amare določena ojačenja. Borec se proti vsem težavam letnega časa in podnebja, večkrat do prvi se pogrezajoč v močvirju, so izpolnjevali naši vojniki svojo nalogo. Zato morejo tudi po vsej pravici biti ponosni na slajno zmago, ki so jo pravkar priborili proti angleškemu orožju. — Kavkaška fronta: Nič pomembnega. — Dardanelska fronta: Sovražno torpedovko, ki se je 28. aprila poizkušala približati obali med Ari Burnom in Seddih Bahrom, je zadela ena naših krogel, naker se je torpedovka odstranila, zavita v dim in plamen, v smeri proti Imbrosu. Sovražne ladje so se pojavljale od časa do časa ob smirinski obali in obstreljevale brez uspeha nekatere kraje, naker so zopet odplule.

Padeč Kut el Amare.

CARIGRAD, 29. (Kor.) Vest o padcu Kut el Amare se je hipoma raznesla po vsem mestu in je izzvala povsod veliko vznícenje in brezemno radost. Takoj so se začele izveštati zvestave. Veselje je tem večje, ker je šlo za prvo večjo kapitulacijo velike angleške posadke od začetka vojne sem in je bil ta uspeh pridržan Turkom.

BEROLIN, 30. (Kor.) Listi, govoreč o turški zmagi v Kut el Amari, izrekajo veliko priznanje hrabrosti turške armade ter poudarjajo zasluge generalnega vojnega maršala von der Goltz, ki ni smel več doživeti te zmage, ki se je pripravljala pod njegovim nadzorstvom. Posebno se tudi poudarja moralni učinek angleškega poraza na mohamedanski svet.

BEROLIN, 30. (Kor.) Cesar Viljem je odredil, da se povodom zavzetja Kut el Amare danes izvešijo zvestave na javnih poslopih.

Cestitke ob priliki padca Kut el Amare.

CARIGRAD, 30. (Kor.) Bolgarski vrhovni poveljnik Žekov je poslal Enver paši brzojavko, v kateri v imenu bolgarske armade čestita hrabri turški armadi in ji želi novih zmag v slavno zmago skupne stvari.

CARIGRAD, 30. (Kor.) Odgovarjajoč na brzojavko namesnika vrhovnega poveljnika, Enver paš, v kateri je le-ta sporočil sijajni uspeh v Kut el Amari, je poslala sultanova pisarna Enver paši br-

zojavko s sporočilom, da je zmaga zelo vzradostila sultana. Sultan je blagovolil počastiti čestitke bojevnikov, ki se že dolge mesece krepko upirajo sovražniku in so rešili čast domovine. Sultan sporoča vojakom svoj pozdrav in moli za nadaljne uspehe.

Nemški poslanci odšli iz Carigrada.

CARIGRAD, 29. (Kor.) Nemški državni poslanci so odpotovali odot.

Interparlamentarna trgovinska konferenca v Parizu.

PARIZ, 29. (Agence Havas. — Kor.) Interparlamentarna trgovinska konferenca je dokončala svoja dela in sprjela resolucijo, v kateri se zahteva: uvedba prednostnih tarifov za promet med zavezniki, ugotovitev skupnih pogojev za blagovni promet ne da bi se dotikalo sovražno ozemlje, sestava tarifa, ki naj se nastavi sovražniku, da se odstranijo ovire blagovnega prometa iz zavezniških dežel, in znižanje pristojbin za ladijske tovore.

Konferenca zastopnikov ruske in francoske vojne mornarice.

BERN, 29. (Kor.) Kakor poroča »Echo de Paris«, sta ruski podadmiral Korbov in mornariški ataše Dimitriljev, ki sta deljena ruskemu veleposlaništvu v Parizu, dospela v Brest, kjer sta konferirala z mornariškim prefektom, podadmiralom Pivetom in ogledala arzenal.

Nemiri na Irskem.

LONDON, 30. (Uradno.) Položaj v Dublinu je veliko zadovoljivejši. V deželi bo še dosti dela, kar bo zahtevalo veliko časa, toda poveljstvo častnik upa, da se je vstaja strla. Večraj ponosi so voditelji vstajev v Dublinu poslali vstajškim odsekom v raznih okrajih poročila z naročilom, naj se vdajo. Duhovništvo in razni odseki so dobili naročilo, naj kolikor mogoče razširijo to sporočilo. Kar se tiče položaja samega, so se vstaji v glavnih oporiščih vdali prostovoljno. Več požigov je bilo v ulici Sackville, toda požarna bramba more sedaj zopet vršiti svojo službo. Nadaljnja poročila javljajo, da je bilo doslej aretiranih 707 oseb, med njimi neka grofica Markwicz. Vstaji imajo v svoji posesti, kakor se javlja, še vedno Ennisconthly in wexfordski grofovin. Proti njim je bil odposlan vojaški oddelček, sestojel iz konjice, pehote in artiljerije, z enim 47palčnim topom. Zadnje vesti pravijo, da voditelj vstajev v fem okraju ni verjel sporočilu iz Dublina, da naj se vda, in se je s spremstvom odpravil v Dublin, da se prepriča o resničnosti sporočila. Dotlej je vladalo premirje. Tu di vstaji v Ashburnu so v enak namen odposlali odposlanstvo v Dublin. V Calwayu se vstaji razhajajo. Kakor se zdi, je bilo malo aretacij. V drugih okrajih je položaj normalen.

FRANKOBROD OB MENU, 1. (Kor.) Kakor poroča »Frankfurter Zeitung« iz Londona, predloži sir Henry Craig prihodnji torek v dolnji zbornici naslednjo resolucijo: Zbornica goji napram upravi Irske svoje stalno nezaupanje in je prepričana, da sedanja uprava povzroča veliko nevarnost za blaginjo dežele ter da bi položaj postajal še nevarnejši, če bi se nadaljevala sedanja politika. Njegovo Veličanstvo se zato naproša najpospešiljeve, da odpusti iz službe sedanjega lorda-poročnika irskega, Wimburna, in državnega tajnika za Irsko, ministra Birrelle, in nadalje nemudoma imenuje komisijo, da preišče položaj in sestavi poročilo o stvari.

Grška ne dovoli prevoza Srbov po grških železnih.

LONDON, 30. (Kor.) Reuterjev urad poroča iz Aten: Vprašanje prevoza srbskih čet po grškem ozemlju tvori neprestano splošni predmet razgovora. Strano se pričakuje razvoj tega vprašanja. Grška vlada je odgovorila, da nikdar ne izroči železnice in da nikdar ne dovoli prehoda Srbov.

Liga grških častnikov.

LONDON, 29. (Kor.) Reuterjev urad poroča iz Aten: Vprašanje prevoza srbskih čet po grškem ozemlju tvori neprestano splošni predmet razgovora. Strano se pričakuje razvoj tega vprašanja. Grška vlada je odgovorila, da nikdar ne izroči železnice in da nikdar ne dovoli prehoda Srbov.

Amerikansko-nemški spor.

BEROLIN, 1. (Kor.) Wolffov urad javlja: Veleposlanik Zedinjenih držav, ki ga je cesar v velikem glavnem stanu sprejel v avdienci, se vrne danes v Berolin.

Napetost med Rusijo in Švedsko?

STOCKHOLM, 30. (Kor.) Dejstvo, da Rusija v zadnjem času pospešuje utrjevanje Alandskih otokov, na kar »Aftonbladet« opozarja v celi vrsti pozornost vzbujajočih člankov, zaposljuje vedno bolj

švedsko javnost. Stockholmski »Dagbladet« piše, da utrjevanje Alandskih otokov pomenja ostro grožnjo proti Švedski.

Švedska se oborožuje.

STOCKHOLM, 29. (Kor.) Kakor poroča časopisje, namerava vlada nemudoma zahtevati od državnega zbora znaten obrambni kredit, ki se uporabi zlasti za težko artiljerijo in opremo vojske na kopnem, za letalstvo in mornarico ter bi znašal okoli 60 milijonov kron. Pokril bi se ta kredit z novim brambnim davkom.

Stoletnica pripadnosti Solnograške k Avstriji.

SOLNOGRAD, 1. (Kor.) Kmalu po 7. uri zjutraj so udeleženci stoletnice iz Dunaja, med njimi ministrski predsednik grof Stürgkh, minister notranjih stvari princ Hohenlohe in naučni minister vlt. Hussarek, prispeili semkaj.

Norveški proračun za vojsko in mornarico.

KRISTIANIJA, 29. (Kor.) V državnem svetu se je sestavljal tajni in javni državni proračun za vojsko in mornarico in sicer v znesku 12.282.400 kron in 2.320.000 kron v javnem in 1.230.000 ter 806.476 kron v tajnem proračunu.

Bombe v atenskem bolgarskem poslaništvu.

BERN, 29. (Kor.) Kakor poroča »Journal« so na dvoršču bolgarskega poslaništva v Atenah našli še eno bombo, ki ni bila eksplozivna. Več oseb je bilo aretiranih.

Tovarna orožja na Francoskem zgorela.

CHORBOURG, 30. (Kor.) Iz nepoznatih vzrokov nastal požar je ponoči popolnoma uničil tovarno v Milliesu, podružnico tvrdke Creuzot. Škoda je znatna.

Potopljene ladje.

LONDON, 30. (Kor.) Lloydova agencija javlja: Angleški parnik »Teal« je bil potopljen. Bil je neoborožen.

LONDON, 30. (Kor.) Po vesti Lloydove agencije se je potopil norveški parnik »Mod« (664 ton).

Domovanja za bojevnike.

DUNAJ, 1. (Kor.) V navzočnosti zastopnikov vojnega ministrstva ter ministrstev za javna dela, trgovino, justico, poljedelstvo in notranje stvari ter številnih zastopnikov trgovinskih in obrtnih zbornic in drugih korporacij se je večeraj pod predsedništvom tajnega svetnika Franca Kleina vršilo ustanovno zborovanje zveze za domovanja bojevnikov v Avstriji.

Nemško-avstroogrške konference.

DUNAJ, 1. (Kor.) Pogajanja s predkratnik iz Berolina semkaj dospelimi zastopniki nemške vlade o nekaterih carinskih in gospodarsko-političnih vprašanjih so se vršila zadnje dni v ministrstvu zunanjih stvari ob udeležbi avstrijskih in ogrskih funkcionarjev in so potekla popolnoma zadovoljivo. Zadevna tehnična podrobna vprašanja bodo prihodnji teden tvorila predmet skupnih posvetovanj strokovnih odposlancev v Berolinu.

Bolgarski parlamentarci v Budimpešti.

BUDIMPEŠTA, 1. (Ogr. kor.) Davi je odposlanstvo bolgarskega sobranja z balkanskim vlakom dospelo na tukajšnji zapadni kolodvor.

Za notranji mir — v narodu!

Velikonočna razmotrivanja čeških listov raznih strank izzvenjavajo željo po notranjem miru v narodu samem.

»Narodni politika« piše: »Češki narod, ki se v tej vojni zvesto bori za državo, ki jo je ustanovil skupno z drugimi narodi in ki mu tudi za fronto služi iz vseh svojih moči za odstranitev pogubnih posledic vojevanja, pričakuje, da dobi v predstojem in, kakor se je nadejati, mirnem razvoju svobodno polje za svojo narodno, gospodarsko in kulturno rast, ki odgovarja njegovemu pomenu v naši monarhiji in v skupnem kulturnem svetu. Seveda bo potrebno, da se naš narod v mnogem prilagodi novim razmeram. Odveč bi bilo, ako bi se že sedaj udajali bojaznivim radi bodočnosti, ker ne obstoje nobeni vzroki za to, ali potrebno je, da se pripravljamo in da delamo, da razmišljamo in da se ne udajamo neplodnim fantazijam. Natančno zavedanje cilja našega narodnega postopanja, poštenje in blaga volja, nam bodo najboljši kazipoti smeri na naši nadaljnji poti. Pri-merna podlaga, da, neizogibni pogoji naše bodoče taktike je narodna koncentracija, ki je pri nas srečno uvedena, in ki bo — tako se moremo nadejati — skoro popolnoma izvedena. Naj nas vojna iz naših prejšnjih bojev ven dovede do notranjega češkega miru! Ta želja je gotovo vodilni motiv za velikonočna razmotrivanja vseh Čehov, ki so blage volje, in ta nada je združena z zaupanjem, da konec te vojne ni več tako daleč pred nami, kakor je oddaljen nje začetek.«

»Narodni listy« končujejo svoja izvajanja z naslednjimi stavki: Ne udajajmo se prevelikim bojaznivim! Bodočnost po vojni je nam — in drugim tudi! — še zakrita slika. Kaj se zgodi potem, ne vedo tudi oni, ki prenapetost in previhiravo kujejo načrte in programe za svoj strankarski interes. Vse je negotovo in nerazločno; gotovo je le toliko, da nikomur ne treba udajati se bojaznivim, kdor ne izgublja zaupanja v samega sebe. In tega ne smemo izgubiti! Ostanimo zvesti sami sebi: čuvajmo sveti ogenj ljubezni do svoje domovine; ohranjajmo zdravo čustvo za naš jezik; ohranjajmo si svoja ideala stremiljenja; ohranjajmo si svojo staro odločnost za delo in napredek, razvedrjmo svoje duševno razpoloženje, ako se nam je zatemnilo; vzpodbujajmo se s pogledom na vzbujeno, zopet vzhiceno delujočo naravo, in nadejajmo se, da po slavno končani vojni naši državi in z njo naši rojstni deželi napoči pomladanje pomlajenje, nova srečna doba.«

»Venkov« izvaja: Letos ne smemo govoriti in pisati o miru in ljubezni, kajti ravno sedaj besni na zapadnem bojišču največja vseh bitk, ki smo jim bili priče do sedaj... Ali vsaj pri nas doma na čeških tleh si moremo reči, da imamo mir, da smo po svoji večini enotni in da je naša stara razkosanost povsem izginila iz javnega življenja. Pojav je to, ki je v resnici zelo razveseljeval in srca ožarjalo. Ne gre tu morda za kako mehanično enoto. Tudi sedaj nečemo, da bi se politične in socialne organizacije razbile. Nasprotno: kličemo tudi za nadalje po svobodi sodbe in posebnosti velikih tabovorov. Ampak gre nam za bazo, za podlago — tisti strank, ki hočejo biti narodne in ki hrepene po tem, da bi bile edine v vseh vprašanjih, ki so nam skupne. V resnici ne bi nam danes naš Jan Amos Komensky govoril s plantičnimi besedami: »Z vami, o vi, ki ste moji iz češkega in moravskega naroda, je prišlo tako daleč, da ne morete držati v redu ne samih sebe ne svojega ljudstva!« — Sedaj bi videl nasprotno: da je njegova stara in pravična želja v veliki meri izpolnjena....

Izpod krvavo žarečega horizonta nam prihajajo nadebudni zvoki — miru med nami. To so akcenti, ogrevajoči srca, povzdigajoči duha, vzbujajoči vero v bodočnost. Notranji mir vodi v podlago, na kateri naj zidamo svoje prihodnje življenje. Mir pridi v domačo hišo!

Tudi nemški poslanec Steinwender se je v svojem velikonočnem članku v »N. Wiener Tagblattu« — žal, da se je pozneje zopet umaknil za doberšen korak, kakor smo govorili v nedeljskem izdanju — odločno plediral za notranji mir v državi, izrekajoč trdno uverjenje svoje, da med dobromišlečimi vseh plemen mora priti do sporazuma ter da ne bo nikdo usiljeval ničesar, kar bi bilo odveč. (Par dni potem pa je vendar usiljeval svoje nazore o potrebi državnega jezika.) Tako se — je menil — elementi, ki so si nasprotovale doslej, dajo združiti v službo domovine, kulture, narodnega gospodarstva in socialnega napredka. »Ne sme se več zgoditi — in tega tudi ne bi dopuščali tisti, ki se povrnoje iz tisočih let nevarnosti na bojnem polju — da bi narodni prepričevali narodni razvoj ter da bi radi usiljivosti izvestnih politikov po poklicu vsi skupaj gospodarski propadali in kulturno zaostajali.«

Določene v smislu čeških velikonočnih izjav — za notranji mir — je nastopil socialno-demokratski poslanec Pernerstorfer. Jasno, odločno in veljavno je nastopil proti tistim politikom, ki hočejo videti le moč države na zunaj in postavljajo notranjo uredbo v drugo vrsto. Njemu je notranja uredba najnujnejša naloga in glavni cilj. To je tudi edino logično, kajti šele iz zdravih konsolidiranih razmer v notranjem moru rasti more države na zunaj.

Nu, kar velja za razmerje med notranjim življenjem in vnanjo močjo države, velja tudi za razmerje med državo in nje deli. Ta ne more biti močna, ako so njeni deli bolni. Le zdravi in v notranjem konsolidirani deli — pri nas torej narodi — morejo ustvarjati zdravo in konsolidirano državo. In to v tem večji meri, ako narodi vedo, da je tudi država se svojo močjo pripomogla do njihove konsolidacije. Na take narode more država računati vsikdar in brezpogojno. Nasprotno pa mora iz slabosti, razsula, nezadovoljnosti in narodnih neizogibno slediti tudi slabost države.

Zato so letošnja velikonočna razmotrivanja v čeških listih — ti klici po notranjem miru v narodu — pravo blagovestje tudi za državo samo. In uprava države bo vršila zares patriotično delo le tedaj, če bo dobrohotno podpirala stremiljenja svojih narodov po nacionalnem, gospodarskem in kulturnem napredku!

Kdor le more, naj stori sedaj prvo državljansko dolžnost in podpiše četno avstrijsko vojno poročilo.

Razne politične vesti.

Romunsko-bolgarska pogajanja so se razdrla. Kakor znano, so se po zadovoljivem izidu pogajanj med Nemčijo in Romunsko ter našo državo in Romunsko, ki zagotavlja centralna vladina in Romunski zamenjavo raznovrstnih industrijskih in drugih proizvodov, pričela enaka pogajanja med Romunsko in Bolgarsko. O teh pogajanjih poročajo sedaj berlinski Wolfiovi urad 27. m. m. iz Sofije naslednje: Finančni minister Tončev je izjavil v nekem razgovoru z urednikom »Utra«, da so pogajanja med Romunsko in Bolgarsko o gospodarski pogodbi potekla brezuspešno. Pogajanja so se pričela na željo Romunske in so izpočetka napredovala ugodno. Romunska je želela od Bolgarske kupiti sadne čebule in tobaka za devet milijonov in pa da bi smela več vagonov blaga, ki ga je nakupila, prepeljati iz Grške preko Bolgarske na Romunsko. Bolgarska je načeloma pristala na to ponudbo, a je zahtevala s svoje strani, da Romunska izroči nad 200 vagonov bolgarskega blaga, ki jih Romunska zadržuje že dolgo časa. Cel mesec je Bolgarska čakala zama odzgovora iz Bukarešte. Končno je romunski poslanik Derussi, ki so mu bila poverjena ta pogajanja, odšel iz Sofije na velikonočni dopust. Zato pa je prišel v Sofijo ravnatelj romunske tobačne režije, Bakalbaša, da bi nakupil ksantijskega tobaka, a je moral oditi iz Sofije, ne da bi bil opravil kaj, ker je hotel edino le vzeti, a nič dati. Tončev je zaključil, izrazivši upanje, da pogajanja vkljub dosedanjim neuspehom dovedejo končno do pogodbe, ker imate obe deželi enake interese in Bolgarska resno stremi za vzdržanjem prijateljskih odnosov napram Romunski.

Teden Rdečega križa.

Šole »Družbe sv. Cirila in Metoda« v Trstu vabijo na shod staršev v šolski telovadnici v ulici Giuliana 44, oziroma Montecchi 2A, v nedeljo, 7. majnika ob 4 pop. — Spored: 1. Bistvo in delovanje »Rdečega križa«. 2. Sprejemanje udov »Rdečega križa« in nabiranje darov za to društvo. — K polnoštevilni udeležbi staršev vseh učencev in učenk vladno vabijo vodstva vseh treh šol »Družbe sv. Cirila in Metoda«.

Veliko tombolo priredi »Lega patriotica della gioventù triestina« v nedeljo, 7. t. m., ob 4 popoldne, pod drugim predorom (pri Sv. Vitu). Čisti dobiček je namenjen Rdečemu križu. Določeni so naslednji dobitki: I. trojka 50 K, II. trojka 50 K, četverka 100 K, peterka 200 K, I. tombola 600 K, II. tombola 400 K. Listki za tombolo stanejo po 60 vin. in se dobivajo v c. kr. loterijskih uradnih in v glavnih trgovinah po mestu. V soboto, 6. t. m., od 2 do 8 pop. in v nedeljo, 7. t. m., od 8 pop. do 3 pop. se bodo listki prodajali po mestnih ulicah. Morebitni darovi se sprejemajo v društveni pisarni v ul. delle Acque št. 3/1 od 3 do 8 pop. Pri tomboli bode igrali dve godbi.

Domuče vesti.

Predsednik deželne upravne komisije za Istro, c. kr. dvorni svetnik Lasciac, je razposlal občinskim odborom nastopno okrožnico: Javljajoč, da je deželna upravna komisija za mejno grofijo Istro, ustanovljena po najvišjem ukazu dne 3. aprila 1916, začela svoje uradovanje z današnjim dnem, čast mi je Vas prisrčno pozdraviti ter računam na Vašo krepko podporo v vseh poslih deželne uprave. Trdno se naadam, da bodo dobri odnosi med komisijo in tem občinskimi odborom služili pospeševanju moralne in materialne koristi občine.

Tečaj za izvežbanje civilnih uradnikov v Srbiji. C. in kr. vrhovno armadno poveljništvo ustanovi pri vojaškem generalnem gubernatorstvu v Belgradu šestmesečen tečaj, da izvežba uradnike v praktični civilni komisarijski službi, da si pridobe za upravno področje v Srbiji dobri upravni organi. Mlajši državni uradniki, ki obvladajo službeni jezik c. in kr. armade popolnoma, srbo-hrvatski jezik pa vsaj za silo, se pozivljajo, da zaprosijo za sprejem v imenovani tečaj, ter svoje prošnje takoj vložijo v poklicne udeležencev se odredi svoječasno.

Slovenec in Hrvat — brat in brat! Pod tem naslovom piše »Hravnati« dnevniki: Te dni mi je znano založništvo v Berlinu Toussaint-Langenscheidt z nekim prospektom doposlalo barvano karto, na kateri so vsi evropski jeziki označeni z barvami. Za hrvatski in slovenski jezik se ne rabi posebne barve, marveč sta oba jezika označena z isto barvo. Morda se to ni zgodilo namenoma, ali ta karta naj bi bila za nas — program! Hrvatje in Slovenci so vsak zase prešibki, kot narodna enota pa so močni. Danes odganjajo zvesti sinovi hrvatskega in slovenskega naroda nesrečnega Italijana, ki požrešno preži po hrvatski Dalmaciji, hrvatsko-slovenski Istri in slovenskem Primorju. Grozde je kisl! Vojne bo enkrat konec in mi hočemo imeti gotovo mejo proti lačnim Italijanom. Ali ta pozabi s časom na modre lise in udarce, ki jih je dobil, in bo hotel zopet posezati po tujih posestih, a Hrvatje in Slovenci bodo morali stati na straži in se boriti tudi v miru. Toda, če si podajo roke in če bodo trdno držali skupaj, bodo bolj stražili in se bolj borili.

Patriotično nabiranje zlata po šolah. Prijave šol za udeležbo na brezplačnem nabiranju zlata šteje že na tisoče. Znamenito živa je sosebno udeležbo šol Galicije in Bukovine na tem domovinskem delu nabiranja. Na mnogih šolah je nabiranje

že v polnem teku. Pri večini pa bo mogla začeti šele sredi maja s polno močjo. Da pa bo to nabiranje zlata po šolah imelo poln uspeh, mora prednjačiti podrobno, opetovano pojasnjevanje o denarnogospodarskem pomenu prispevanja zlata. Temu primerno bo za izvedbo zbirke potrebni čas proračunati na najmanj tri tedne. Prijave šol za udeležbo na tem delu nabiranja je poslati — naznanivši število razredov in učencev in učni jezik — vodstvu akcije za vojno pomoč »Zlato sem dal za železo«, na Dunaju, Bäckerstrasse 8.

Mesta aspirantov v področju ravnateljstva državnih železnic. C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu, ekspositura v Ljubljani, nam poroča: Z julijem 1916. se sprejmejo za tukajšnje področje nekateri uradniški čakalci (aspiranti). Prosilci imajo brzo (najpozneje do 15. maja 1916.) turadno (Ljubljana, Resljeva cesta 10) vložiti svoje kolkovane prošnje, ki jim je priložiti dotične dokumente, da izkažejo izpolnitev sledečih sprejemnih pogojev: 1) starost med 17. in 35. letom (krstni ali rojstni list), 2) avstrijsko državljanstvo (domovnica), 3) pošteno dosedanje življenje (uradno spričevalo o navedenosti iz zadnje dobe), 4) z dobrim uspehom položeni zrelostni izpit na srednji soli (predložiti je spričevalo o zrelostnem izpitu in zadnja 4 semestralna spričevala). Prosilci, ki za časa vložitve svoje prošnje stojijo še pred izpiti, imajo najdalje do 12. julija te. leta doprinesiti zadnje semestralno izpitičevalo, kakor tudi izpitičevalo o zrelostnem izpitu. Razven tega morajo biti prosilci telesno sposobni za izvrševanje železniško službo, kar se ugotovi po železniško-zdravniški preiskavi. Nadalje je izkazati tudi znanje nemškega jezika, kot službenega jezika, v besedi in spisu (ter po potrebi tudi znanje drugega deželnega jezika) in sicer po izkušnji, ki se bo turadno vršila. Prosilci morajo biti nadalje prosti vojaške in črnovojniške službe, to je: morali so se že podvreči dosedaj razglašeni pregledom in biti spoznani za nesposobne za vojaško službo. Prosilci se nastavijo kot volonterji z adjutantom po 50 K mesečno in se dodelijo v času od 1. julija do 31. oktobra 1916. h kakemu železniškemu uradu v svojo izkušnjo v brzojavni in signalni službi. Ko napravijo brzojavno in signalno izkušnjo (približno 3 mesece po službenem nastopu) se adjutant zviša na 60 K mesečno. Od 1. novembra 1916. bodo prosilci tokom 8 mesecev pridrženi železniško-strokovnemu tečaju (Dunaj, Praga ali Linc), kjer se bodo poučevali v drugih železniških panogah postajne službe. Pred zaključkom tečaja so položiti končni izpiti in zatem je po dodelitvi k železniškemu uradu prestopi najmanj trimesečna učna doba v praktični službi, ter je položiti praktični prometni izpit, nakar se adjutant zviša na 100 K. Imenovanje uradnikom X. službenega razreda s plačo K 1.600 in z urejeno stanarino se izvrši najdalje tekem 3 let po sprejemu v železniško službo. C. kr. državna železniška uprava si konečno pridruže pravico do razvezanja službenega razreda še skozi 5 let po dnevu imenovanja uradnikom X. službenega razreda.

Nekaj o žveplanju! Letos bodo morali naši vinogradniki po sili štediti z žveplom, kajti, ni dobiti drugega, nego to, kar jim je vlada preskrbela. Za celo Primorsko je določenih 20 vagonov žvepla, a tržaška okolica dobi 30 kvintalov. Kljub temu, da so tržaški vinogradniki radi visoke cene kolikor mogoče skrčili svoja naročila, je bilo pri Tržaški kmetijski družbi naročnega nad 350 kvintalov žvepla, tako, da ta nakazana množina ne odgovarja niti 10% potrebnega žvepla. Ni čuda, da razmišljajo, kako bi si pomagali na kak drug način. Mislilo se je, da bi se proti trtni bolezn »oidium«, katera se pobije z žveplanjem, mogel uporabljati pepel ali apno. Toda v tem oziru smo dobili od tajništva c. kr. kmetijske družbe kranjske naslednji pouk: Pepel od lesa pač nekoliko zadržuje razvoj trsne plesnobe, a učinek je tako neznamenit, da se delo s pepelom niti ne izplača. Mrčesni prah, ki je silno drag, proti trtni plesnobi prav nič ne učinkuje. Pri nas trsna plesnoba veliko manj škoduje, kakor se vobče misli, ampak veliko bolj siva gniloba grozdi v jeseni in proti tej škodljivki je zanesljivo sredstvo škropljenje tri in posebno grozdi poleti z mešanico od apna in kalijevega hipermanagata. Kako se ta zmes prireja, objavimo v eni prihodnjih števil »Kmetovalca«. Kalijev hipermanaganat bo dobili pri naši družbi kg po 3 K in dkg po 3 vin. ter ga je vzeti na 100 litrov apnene mešanice le malo dkg. — Naj se naši vinogradniki ozirajo na to!

Podpisni na IV. vojno posojilo. — XVI. izkaz, Tyrdka Ignac Steiner K 25.000, baronesa Pavlina Sartorio, parop. družba (nadaljen podpis). »Istria-Trieste«, Banca Triestina-Istria po K 20.000, družina Buchreiner, L. Janesch po K 15.000, Julij Levi K 12.000, Mavricij Wolf, Albert Faber, Neimen., odv. dr. Jurij Geffer-Wondrich, Konsorcijski gostilničarjev, F. Volpich, Jak. Cozzio, dr. Franc pl. Piccoli-Vestre, Anton Quintavale, Atilij Foresti

(nadaljen podpis), Salomon S. Levi, M. Wolf, Anton di Demetrio po K 10.000, C. S. P., Bratje Finzi (II. podpis), Marija Zevelechis-Galattis, tyrdka Mihael Spiropulo, Albert Stepansig, Karel Burgstaler, Emil Möller (nadaljen podpis) Jacques Salom po K 5.000, Roman Gerolimich (nadaljen podpis), ravn. Apolonij Fonda po K 4.000, Emil Farchi K 3.600, Rafael Delvecchio, Ruger Rodrigues (nadaljen podpis), Neimen., Emilija Randich, Ivan Anton Picciola, Neimen., Fani Malabotich po K 3.000, Stefan Novak, Cili Dregger, Marija Hayek, dr. Napoleon Morpurgo, R. Neumann, Rudolf in Friderik Motka, P. Roman & sinovi, Albert vit. pl. Conti Cedassamare, tyrdka G. Cante, Neimen., Emil Bouillon (nadaljen podpis), dr. Edmond Rimini po K 2.000, Neimen., Hektor Zernitz, Matevž Pavin, dr. Emil Orlandini, Ivan Wührer, Renat Cappellani, Josip Mathis, Kristofor Buchbacher, c. in kr. stotnik Egon Mayer, Atilij Sbutega, Karel Walcher pok. Antona, Marija Horvath, Albano de Mordax, Mary vdova Soich, Jak. Taussig (nadaljen podpis), Marija Tarabocchia, inž. Karel Nitsche, Alojzija Nitsche, Lorenc Zoff, Vit Zoff, Ignaz Mirsch pok. Arnolda, Jos. Brandenburg, Neimenovana, Peter Parisi, tiskarna G. Caprin, Detoni & Co., Leonid Melingo, Albert C. Bertin, Elvira C. Bertin, Ernest Sposito, Ida Sposito, Alfred Wagner, Virginija Chersich, Al. Pascutti po K 1.000, N. N., Jos. Gärtner po K 600, Marija Stock, Jos. Degiorgio, Girolamo Stalio, Ambr. Chiepalich, Jospina Leva, Nini Taussig, Anton Gelovizza (nadaljen podpis), Lucija Malabotich po K 500, Ivan in Katarina Binder, don Oskar Prettnner, Cezar Pino po K 400, 15 raznih podpisov na skupen znesek.

Mestna zastavljavnica. V sredo, 3. t. m., od 9 dop. do 3 pop. se bodo prodajali nedragoceni predmeti serije 137, zastavljeni meseca januarja 1915, na modre listke, in sicer od št. 1. do št. 1200.

Z italijanskega bojišča pošilja pozdrave Sebastijan Morgan, predsednik pevskobralnega društva »Branik« iz Smarij pri Kopru. Je zdrav in vesel, italijanske granate mu dosedaj niso prišle do živega. Ključ: Na svidenje čimprej pri lepem Jadranu!

Darovi.

V počesčenje spomina ranjke Marije Trampuš daruje rodbina 5 K ženski podružnici družbe sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu in 5 K otroškemu vrtcu istotam. V počesčenje spomina ranjkega Adolfa Trampuš daruje rodbina K 10 družbi sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu.

MALI OGLASI.

Prodajam kisel zelje, kupim tropinovec in kotel za žganje kubo z 10 l in s približno 100 l. F. Ovek, Kamnik, Kranjsko. 234

Na debelo samo za preprodajalce. Nogavice, sukanec, pipe, milo, gumijevke, podpetnike, razni gumbi, denarnice, mazilo za čevlje, električne svetiljke, baterije, pisemski papir, kopirni stinčniki, zaponke, prstani rdečega križa, krema za brado, žlice, razna rezila, roba, mrežice za brke, pletenine, srajce, spodnje hlače, ogledala, ustnike, razne glavničke, zaponke »Patent Knopfe« in drugo prodaja JAKOB LEVI, ulica S. Nicolò št. 19. 62

Vino belo naravno ima na prodaj Go-riško vinarstvo družbo sedaj v Prvačini in v Kobdilu po zmernih cenah. 138

Kupujem žaklje vsake vrste po najvišjih cenah. J. Stebel Trst, ul. Torrente 36. 175

Trgovci! Vojni krema zreski! Nepokvarljivo fino pecivo nudi trajno dober zaslužek. Karton 36 kosov K 4. — kateri se pa lahko na 72 ali 144 kosov delijo. Razpošilja najmanj 3 kartone. BRANDT v Ljubljani, Pošta 7. 28

Novo delavsko konsumno društvo v Trstu registrirano zadruga z omejenim poroštvom vabi na

izredni občni zbor

ki se boče vršil v soboto, dne 13. maja 1916. ob 6 zvečer v hiši člana Ivana Božič, v Škorklji, Sv. Peter št. 96 po sledečem dnevnem redu: 1. Čitanje poročila sodnega revizorja. 2. Sklepanje o razpustu zadruge in volitev likvidatorjev. 3. Razni nasveti in predlogi. V TRSTU, dne 1. maja 1916. Načelnistvo.

Tužnim srcem naznanjamo, da je danes po dolgi in mučni bolezni previden s vsemi sv. zakramenti za umirajoče mirno v Gospodu zaspal

Preč. g. Jakob Sila

častni kanonik, vitez Franc-Jožefa reda, upokojeni c. kr. katehet itd.

Pogreb se boče vršil v sredo, 3. maja iz mestne bolnišnice.

Žalujoči ostali.

Prvo Pogrebno podjetje Zimolo, Corso 41

ZAHVALA.

Podpisana se najsrčneje zahvaljuje vsem sorodnikom, prijateljicam in znankam, ki so spremili k večnemu počitku našo ljubljeno in nepozabno soprogo oziroma mater

Marijo Trampuš.

Naj počiva v miru!

V Trstu, 1. majnika 1916.

Žalujoča rodbina Trampuš.

ZAHVALA.

Podpisana se najsrčneje zahvaljuje vsem onim, ki so na katerisibodi način izkazali zadnjo čast našemu nepozabnemu sinu oziroma bratu

Adolfu Trampuš.

Posebno se zahvalujemo gg. kolegom ranjkega, uredništvu »Edinosti« in vsem sorodnikom za spremstvo pokojnika k večnemu počitku.

V Trstu, 1. majnika 1916.

Žalujoča rodbina Trampuš.

Podpisujte četrto avstrijsko vojno posojilo pri Jadranski banki v Trstu.

Dana Vam je možnost, voliti med dvema dobičkonosnima vrednostnima papirji: prvi od teh Vam jamči skozi vrsto let visoko obrestovanje, drugi z enako visoko dobičkonosnostjo se Vam povrne v polni nominalni vrednosti že po sedmih letih.

Podpisujte četrto avstrijsko vojno posojilo.

Pojasnila daje in sprejema prijave

Živnostenska banka, podružnica v Trstu

Via Maria Teresa 20. Lastna palača. Od 9-12¹/₂, in od 3-5.

„Tržaška posojilnica in hranilnica“

POSOJILA DAJE za vknjižbo 5 1/2 % na menice po 6 % na zastave in amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru. **ESKOMPTUJE TRGOVSKE MENICE.**

HRANILNE VLOGE sprejema od vsakega, če tudi ni ud in jih obrestuje po 4 1/2 %. Večje stalne vloge in vloge na tek. račun po dogovoru. **Realni davek plačuje, zavod sam. — Vloga se lahko po eno kruno. — ODDAJA DOMAČE NABIRALNIKE (HRANILNE PUŠICE).**

registrirana zadruga z omejenim poroštvom TRST - Piazza della Caserma št. 2, I. nad. - TRST (v lastni palači) vhod po glavnih stopnicah.

Poštno-hranilnični račun 16.004. **TEGEFON št. 952** ima varnostne celice (safe deposits) za shranje vrednostnih listin, dokumentov in raznih drugih vrednot, popolnoma varne proti plamu in požaru, urejene po najnovejšem načinu, ter je oddaja strankam v najem po najnižjih cenah. **STANJE VLOG NAD 10 MILIJONOV KRON.** Vreme ure: od 9 do 12 popold. in od 3 do 5 popold. Izpolnjuje se vsak delavnik ob uradni urah.